

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petilvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za več ko trikrat . . . " 9 "

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega strani. S prilogo »Naša Gospodinja«.

Hrvaško-slovensko društvo za paroplovbo po morju.

Dostikrat se povdarja, da je slovenska zemlja važna za državo zaradi svoje lege ob morju, da je Hrvat izvrsten mornar, da smo Slovenci in Hrvati poklicani, da zagospodarimo ob Jadranskem morju. Vendar, kaj imamo od morja? Ali samo to, da se lažje izseljuje leto za letom na stotine, da, na tisoče slovenskega ljudstva v Ameriko, da silijo preko naših glav, a na naših ramenih tuji proti Adriji, da se širi po naših tleh gonja proti Avstriji in propaganda za Italijo? Hrvatje se trudijo za povzdigo svoje paroplovbe, toda boriti se morajo s hudim nasprotnikom, z Mažarom. Ko bi bilo Mažarom res na tem, da se razvije paroplovba, zakaj se bori »Ungaro-Croata« na vse moči s hrvatskima parobrodskima društvoma »Senjskim« in »Avstro-Hrvatskim«? Zakaj ne da ogrska vlada »Avstro-Amerikani« koncesije za osebni promet med Reko in New-Yorkom? Če se celo taka podjetja bore z ogrsko vlado za svoje pravice, kaj si naj še le mislimo o težavi boja med Hrvati in Mažari? Mi Slovenci stojimo precej ob strani in se malo brigamo za vprašanje, kako bi skupno s Hrvati igrnili paroplovbo. Da si »Senjsko društvo« rešijo, so si ustanovili Hrvatje »Hrvatskonarodno subvencijo«, o kateri pa čujemo, da ni posebno praktično zasnovana. Če kje, je tu koncentracija umestna. V prvi vrsti naj se združita »Hrvatsko parobrodno društvo v Senju« (ki ima parobrode »Hrvatska«, »Starčević Ante«, »Petar Zrinjski« in »Svačić«) in »Avstro-hrvatsko parobrodno društvo v Puntu« (s parobrodoma »Kvarner« in »Frankopan«; v kratkem si imenovano društvo gradi tretji parobrod). Treba je koncentracije in organizacije; le tako se pride do potrebnega kapitala. Zanimanje za parobrodstvo naj bi postalo med Hrvati in Slovenci popularno. V Slovincih bi to pač ne bilo nemogoče. Treba je ljudstvu predložiti ideelni in praktični, gmotni pomen domače paroplovbe. Morda ga ni blizu gospodarkega podjetja, ki bi narodno zavest, narodni ponos in z njim voljo delati za lastno domovino, tako povzdignilo, kot lastno domovino. Vemo, da se zdi ideja mnogim fantastična: prej ali slej bo

morala zmagati in zadnji čas je, da začnemo.

Prav pravi kontreadmiral Géza Dell'Adami v svojem spisu: »Zur Seepolitik Österreichs im Interesse seiner Volkswirtschaft«, str. 19: »Kakor smo pred štiridesetimi leti izgubili mnogo ugodnosti, ki bi nam jih bila našla otvoritev sueškega prekopa, ker smo imeli samo eno železnico, ravno tako je za nas sedaj nevarno, da ne bomo mogli popolnoma izrabiti ugodnosti, ki nam jih nudi otvoritev turške železnice, ker bomo imeli pre malo ladij — tega nadaljevanja železnice. Ako bi imeli zadostno število ladij, bi naša trgovska mornarica lahko posredovala transito-tovorni promet; če jih nimamo, potem bo služila turška železnica in razširjena tržaška luka za to, da zvaži ladje tujih družb, da sedijo poleg naše bogato pogrnjene mize in da prevzamejo mesto nas novo nastali promet.«

Gradila se bo dalmatinska železnica, mislimo pač, da ne samo zaradi nekaterih mest; tudi ta železnica stremi za tem, da zveže notranje dežele z morjem. Toda na morju je treba imeti »nadaljevanje železnice«, kar je ravno brodovje. Ali je tedaj umestno, da to vprašanje popolnoma zanemarjamo? Lahko rečem: toliko kot dalmatinska železnica zanima naše ljudstvo tudi brodovje, ki bo tvorilo nadaljno prometno zvezo. Zato pa je času primerno, da se združijo najprej hrvaško parobrodna društva in da založe v ta podjetja svoj kapital tudi oni Slovenci, ki to utegnejo, kajti to delo bi ne bilo samo praktičnega, ampak tudi narodno-obrambne pomena. Na ta način bi pripravili tla skupnemu hrvaško-slovenskemu društvu za paroplovbo po morju. Da to dosežemo, treba vprašanje proučiti in potem premisljeno, sistematično delati. Ali bi ne kazalo ustvariti v ta namen organizacijo?

Dr. M. M.

Prestolonaslednik ogrski kralj.

Mažari so zelo veseli, ker obišče prestolonaslednik Budimpešto, ko otvori zasedanje delegacij. Nad vse slovesno so ga nameravali sprejeti, a so morali to opustiti, ker ostane v Budimpešti le malo časa. Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand se odpelje z Dunaja 28. t. m. ob 10. uri 40 minut zvečer. Spremljajo ga baron Rumerskirch in podpolkovnik pl. Brosch. strijsko delegacijo zasliši prestolonaslednik 29. t. m. ob 6. uri zjutraj. Avstrijsko delegacijo zasliši prestolonaslednik 29. t. m. ob 11. uri popoldne,

ogrsko pa ob 12. opoldne. Prestolonaslednik se vrne na Dunaj že 29. t. m.

Kljub temu, da odpadejo vse slavnosti, so pa le Mažari zelo veseli, ker obišče prestolonaslednik kot bodoči ogrski vladar sam Ogrsko. Navdušenje je zelo značilno, ker so prestolonaslednika leta in leta opisavali za sovražnika Ogrske. Ogrski vladni krogi so sami netili sovraštvo proti prestolonasledniku. Netili so sovraštvo proti prestolonasledniku v prvi vrsti tisti krogi, ki so nevoljni nanj, ker je prestolonaslednik veren katoličan. A ti krogi so izprevideli, da ni dober boj s krono in da se prestolonaslednik prav nič ne boji popirnega boja liberalnega časopisja proti njegovi osebi. Zato so hoteli prirediti prestolonasledniku sijajen sprejem, ki ga pa ne bo. A kljub temu sodijo zdaj na Ogrskem prestolonaslednika pravičnejše. Celot liberalni listi so zdaj prisiljeni, da priznavajo: prestolonaslednik je postopal vedno korektno nasproti Ogrski. Naglašajo tudi, da je vladar s tem, ker je pooblastil prestolonaslednika ga zastopati, namignil, da bi rad delil vladarstvo s prestolonaslednikom.

Velik del ogrskega časopisja naglašja, da bi ne presenetilo, če bi prestolonaslednik trajno zastopal vladarja. Khuenov »Pester Lloyd« piše, da zgodovina pozna dovolj slučajev, ko je bil prestolonaslednik kronan za kralja, ko je še živel vladar.

Med tem ko ogrsko časopisje tako hvali prestolonaslednika, je pa večeraj ogrski parlament na Khuenov predlog sklenil, da zapostavi razpravo o začasnem podaljšanju »Avstro-ogrške banke!« Teoretično se to pravi, da bi morala banka pričeti 1. januarja 1911 izplačavati v gotovini, a do tega ne pride, ker bo ogrski finančni minister sam sklenil z banko neustavno pogodbo, kakor se je to zgodilo že leta 1898. in leta 1899.

Khuen je umaknil razpravo o bančni predlogi, ker so zagrozili Justhovec, da jo bodo obstruirali.

SOCIALNO ZAVAROVALNI ODSEK

je rešil 21. t. m. določila, ki se tičejo nezgodnega zavarovanja. Splošno se je sklepalo tako, kakor je nasvetoval pododsek. Volitve v načelstvo nezgodne zavarovalnice se bodo vršile po proporcionalnem načinu volitev. Pododsek bo imel svojo sejo 11. januarja. Sklepal bo o invalidnem in starostnem zavarovanju.

ODEŠKI VSEUČILIŠČNIKI STRELJALI NA POLICIJO.

Odeški vseučiliščniki so imeli nedovoljeno zborovanje, ki se ga je ude-

ležilo 270 študentov, med njimi 15 akademikov, kakor nazivajo tiste vseučiliščne, ki zastopajo načelo, naj se dijaki ne vmešavajo v politiko. Na akademike so ostali dijaki kričali. Eden je tudi ustrelil v zrak. Dijaki se niso razšli, ko jih je pozval vseučiliški zastopnik, da naj se razidejo. Zato so pozvali policijo, ki je vdrla na zborovanje. Ko je prišel v dvorano policijski načelnik, so dijaki streljali nanj, nakar so tudi policisti streljali. Ustreljen je bil en dijak, dva pa lahko ranjena, ranjen je tudi vseučiliški vratar. Policistov je bilo sedem ranjenih. Aretovali so 235 dijakov.

SODNA RAZPRAVA PROTI VASIČU.

Dne 22. t. m. ob 9. uri popoldne/se je otvorila razprava proti Vasiču. Državni pravdnik predlaga, naj se izključi javnost. Vasič in njegov zagovornik Lazarečič zahtevata, naj se javno razpravlja. Sodišče sklene tajno razpravo. Občinstvo zapusti dvorano razven zaupnikov, med njimi profesor Masaryk, dr. Hinković, srbski in inozemski časnikarji. Sodni predsednik Tadič opozarja domače časnikarje, da ne smejo objavljati poročil. Državni pravdnik prečita nato obtožnico, ki dolži Vasiča, da je ponarejal dokumente »Slovenskega Juga« z namenom dokazati zvezo srbskih uradnih oseb s srbsko-hrvaško koalicijo. Vasič obirno pripoveduje o svojih zvezah z avstro-ogrskim poslanstvom. Ob 12. uri opoldne so prekinili razpravo in sklenili, da se nadaljuje ob 4. uri popoldne.

VOHUNSTVO ANGLEŠKIH ČASTNIKOV V NEMČIJI.

V Lipskem so obsodili dva angleška častnika zaradi vohunstva vsakega v štiriletni trdnjavski zapor.

IZ FRANCIJE.

Pariz ne več trdnjava. — Ostra kazen vojaškega sodišča.

»Presse« poroča, da nameravajo odpraviti pariško trdnjavo. — Vojno sodišče IV. armadnega zbora je obsodilo nekega artiljerista v petletni zapor, ker je razbil v zaporu opravo.

ČETAŠKI BOJI NA BALKANU.

Iz Debrja se poroča, da vznemirja prebivalstvo številne arnavtske čete. Oblasti ne morejo krotiti čet. Nikodim se napadli Arnavti. Ob tej priliki so bili ubiti trije mohamedanski kmetje, dva pa ranjena. Arnavti so odgnali živino. Neka arnavtska četa je napadla transport živil, namenjen posadkam turških utrd ob črnogorski meji. Transport je spremljal osem vojakov, katerim je poveljeval neki častnik. Vo-

LISTEK.

Dve božični drevesci.

(Poljski spisal L. Stasiak.)

Postaja Rozdzial je majhna in nevažna. Pa kljub temu stoji tukaj popoldanski osebni vlak skoro celih dvajset minut. To pa zato, ker mora osebni vlak št. 14 počakati, da pride brzovlak in da more potek naprej peljati. v tem kraju znanec. In k njemu je pristopil čez nekaj časa mož v službeni čepici, ki je imel v roki lepo smrečico. Vrh drevesca je bil lepo in gladko odrezan, na deblo pa je bil pritrjen lesen križ, ki je bil lepo izdelan in obrezan. »Tako, dragi striček, tukaj je nekaj za vaše male.« Kurjač si je ogledal drevesce, nato je je prijel in postavil na tla. »Lepo drevo, to bo zopet veselja doma.« »Izbral sem najlepše.« »V Krakovu bi stalo najmanj eno krono.« »Veljalo bi, kar bi veljalo. Če bi jaz mogel, bi vam dal zlato drevesce.« »Bog vam plačaj! Vaše srce mi je ljube kot zlato.« »Otročiči se bodo veselili.«

»Seveda. Pa povejte mi, kam naj to spravim?«

»Posadite drevo na premog.« »Saj res. Les in premog bom nekoliko odmaknil in skril drevesce, tako da se ne bode opazilo.«

Kurjač je vzel smrečico in jo nesel k stroju.

»Kaj pa nesete tukaj k stroju?«

»Božično drevesce, gospod strojevodja. Za otroke.«

Strojevodja je pogledal kurjača resno in ga posvaril:

»To pa raje pustite, ne delajte nedovoljenega.«

»Vem, da ni dovoljeno, naložiti na tender ali na stroj blaga. No — pa to je božično drevo.«

»V predpisih za uslužbence ste se učili, da ne smete popolnoma ničesar s seboj imeti. Vas bodo še iz službe zapodili.«

»Toda, gospod strojevodja, saj nesem to vendar otrokom.«

»Ne branim vam nič in ne prepovedujem ničesar, jaz nočem o vsem tem nič vedeti. Storite po vaši volji. Če ima danes gospod inšpektor službo in vidi drevesce . . . potem . . .«

»To se pač ne bode zgodilo. Njega danes ne bo. Služba ima Sobolewski. Vem za gotovo.«

»Odkod veste to?«

»Kot sem dejal, jaz vem to za gotovo.«

»Brzovlak že prihaja.«

Kot velikanski orkan je prihrumel brzovlak, švigal mimo kolodvora in izginil, grmeč in bodeč tisočeri odmev gozdov.

»Na stroj!« se je začelo povelje.

»Odpeljemo!«

Rezek žvižg, stroj se je jel pomikati, ravno v onem trenutku, ko je bil shranil kurjač drevesce na tenderju. Zelene vejice so se popolnoma poskrile med premogom, le beli križ drevesca se je videl.

Prišel je precej nevaren ovinek. Vlak je imel deset minut zamude. Strojevodja je prijel za vzvod stroja in izpustil v cilindre polni par. Z novimi močmi je tekel stroj in vlak je peljal s precejšno hitrostjo.

»Tri minute zamude smo že popravili,« opomnil je kurjač.

Večer je prihajal. V sivo meglo zavite vasi so švigale mimo vlaka kot sence.

»Naš strojček misli, da vozi kak ekspresni vlak,« šalil se je strojevodja. »Zavirati moramo, bližamo se že postaji.«

Strojevodja je pogledal na progo; vlak je v resnici že prihajal na postajo.

»Ali vam nisem dejal, da bode slaba za vas,« zaklical je nemiren kurjač.

»Kaj se pa je zgodilo?«

»Tale božično drevesce si bodele pač morali zapomniti. Poglejte, inšpektor stoji na progi.«

Kurjač je prebledel.

»On je,« je rekel in skušal skriti beli križ.

Inšpektor je stal tesno ob progi in opazoval z ostrimi pogledi bližajoči se vlak. Njegove lisičje oči so švigale od vlakovodje do zavirača in od tega do sprevednikov in kurjačev. In ni prezrl zelene vejice, ki je gledala iz premoga in ni prezrl belega križa. Hitel je k sopečemu stroju.

»Kaj pa je skritega tam pod premogom?«

»Božično drevesce, gospod nadzornik!«

Nadzornik je stopil na tender, odmaknil les in premog in izvelkel drevesce.

»Čegavo je to?«

»Moje, gospod nadzornik; name-njeno je mojim otrokom.«

»Vašim otrokom?! Ah, tako, vašim otrokom,« zaklical je nadzornik in se sladko smehljaj.

»Hm,« pripomnil je, »tenderja se

jaki so se krepko branili. Arnavte so pregnali na pomoč došli turški vojaki. Turki so izgubili dva moža. V Tafile je došel turški bataljon, ki je aretiriral 36 vstaev, ker so razdajali uradniške hiše in brzovjavne žice.

Gorenjski vlak ponesrečil.

Sinočnji popoldanski vlak, ki pripelje z Gorenjskega ob en četrt na pet, je skočil iz tira tik pred prelazom čez Dunajsko cesto. Skočili so iz tira trije vagoni. Vlak je bil popolnoma zaseden. Med občinstvom je nastala velika panika, ker je močan sunek vrgel potnike na različne strani. En sprevoznik je padel takoj pod voz in se hitro rešil. Trgovca Kamenšek, ki je vstopil v Škofji Loki, je precej poškodovan na glavi, med drugimi so poškodovani jezuit Kunstelj, dr. Ratajček, poštni oficijal Mayer, potnik Sterbenc in nek vojak 8. lovskega bataljona, in sicer vsi lahko.

Nesreča je nastala vsled tega, ker se je gorenjski vlak zaletel v lokomotivo, ki je na istem tiru premikala vagon. Železniška proga ima na Dunajski cesti samo tri tire; dva na Trst, eden pa pelje na Šišenski kolodvor. Kljub temu, da ti trije tiri nikakor ne morejo biti določeni za sestavljanje vlakov, se vendar tukaj vedno sestavljajo tovarni vlaki. Zlasti na tiru gorenjske železnice, ki je edin, že leta sem tik pred prihodom gorenjskega vlaka na južni kolodvor premikajo lokomotive cel dan tovarne vozove. Pripomniti je tudi, da gorenjski vlak privozi po ovinku iz Šišenskega kolodvora k progi južne železnice ter vsled tega strojevodja tega vlaka nikakor ne more videti niti vedeti, ako stoji na tiru čez Dunajsko cesto kak premikalni vlak. Sreča v nesreči je bila včeraj, da je zadel gorenjski vlak v premikalno lokomotivo že takrat, ko je vozila nazaj, ker drugače bi bila grozna katastrofa neizogibna. Kot se čuje, lokomotivi nista poškodovani. S tira so skočili zadnji trije vagoni gorenjskega vlaka. Prve štiri so odpeli in pripeljali na južni kolodvor. Ako bi strojevodja gorenjskega vlaka ne spustil v stroju takoj nasprotno pare, bi bila nesreča še večja. Vagoni, ki so skočili s tira, so le malo poškodovani in so jih v poldrugi uri že dvignili z vijaki zopet nazaj na tir ter odpeljali z drugo lokomotivo na šišenski kolodvor. Ves ta čas je bila gorenjska proga zaprta.

Čuje se tudi, da ni bila signalna plošča na Dunajski cesti prav postavljena in je zaradi tega zavozil premikalni vlak na gorenjsko progo. Ne vemo, koliko je na tem resnice. Mogoče je pa tudi, da strojevodja premikalnega vlaka ne bi bil mogel opaziti luči v signalni plošči vsled velike megle, ki je včeraj vladala v Ljubljani. Sicer je pa tudi škandal, kakršna je ta signalna plošča. Za rdečim steklom brli slaba oljnata svetilka, da se jo komaj opazi. Čudno je, da se ni zgodilo že več nesreč na tem mestu. Včerajšnja nezgoda

ni bila velika, vendar pa je resno svarilo železniški upravi, da je zadnji čas modernizirati in povečati južni kolodvor. Nedopustno je, da se sestavljajo vlaki na tirih, ki morajo biti vedno prosti zaradi prihajajočih in odhajajočih vlakov. Poklicani faktorji naj to stvar resno premotro. Ako se ne bo ničesar ukrenilo na južnem kolodvoru, se zna zgoditi kdaj nesreča, ki jo bo objokavalo na stotine družin in ki se včeraj samo vsled srečnega naključja ni zgodila. To je vendar samo pri južni železnici mogoče, da je vhod k kolodvoru na Dunajski cesti tako ozek, da obsega samo tri tire in to v Ljubljani, kjer dohajajo in odhajajo toliko vlaki, tako z Gorenjskega ter Dolenjskega in proti Trstu ter Dunaju! Ker je kolodvor tako ozek, se vrši premikovanje tovarnih vlakov po tračnicah ob vhodu, tako da so te venomer zastavljene in je zato treba velike pozornosti, da se premikalne lokomotive in vozovi pravočasno umaknejo, predno pride kak vlak ali od tržaške ali gorenjske strani. Kar se tiče premikovanja na gorenjski progi, se popoldan vrši že dolga leta okoli 3. in 4. ure, in sicer tako, da premikalna lokomotiva zavozí časih daleč tja po progi, ki vodi v Šiško. Zdaj bo seveda vsega personal kriv, pravi krivec so pa tisti faktorji, ki tako nujno potrebno razširjenje južnega kolodvora že tako dolgo zavlačujejo, da ni za vlake prostora. Sinočnji slučaj naj bo v opomin, da se ta dela vendar enkrat pospešijo, če ne, bomo imeli na Dunajski cesti ali pa na Martinovi cesti enkrat polom, da bo grdo, saj število vlakov dan na dan narašča. Kolodvor v Ljubljani je za naše mesto prava sramota. In potem sanja še g. Gino Dompiere v Trstu o vlakih, ki bodo progo Dunaj-Trst v šestih urah prevozili! Po zraku menda? Saj morajo celo osebni vlaki po cele četrti, tovarni pa še dalj čakati zunaj na progi, ker na kolodvoru premikajo in ni prostora. Da na ta način nastanejo lahko tudi nesreče, je včerajšnji slučaj jasno pokazal.

× × ×

O pravem vzroku nesreče se nam je ob zaključku poročila sporočilo: Pravi vzrok nesreče je nespornost. Na j. kolodvoru je služboval uradnik Herrisch. Ta je, predno je ustavil premikanje na južnem delu kolodvora, sporočil v Šiško, da je za osebni vlak »tir prost«. Na državnem kolodvoru so to verjeli, niso se pa prepirali, so li tudi signalni »na prosto« stavljali. Tega ni bilo. Vlakovodja Gorenjca pa vsled megle ni opazil na »prepovedano« stojenje signalov in je peljal mirno dalje, dokler ni v zadnjem hipu zapazil pomoto.

NESREČA V GORAH.

Toblach, 23. decembra. O ponesrečenju vojaški patrulji na Monste Piana se še poroča: Včeraj popoldne se je posrečilo najti globoko pod snegom truplo ponesrečenega šestega vojaka. Od šestih ponesrečenih vojakov so bili štirje doma iz Češkega, eden iz Galicije

»Božično drevesce? ... Ali ne veš, da ne smeš ničesar imeti na tenderju? ... Za otroke, praviš? Ali imaš še kaj drugega pri sebi?»

»Ne, gospod inženir!«

»Pa saj vendar veš, da vse vrage, da je to prepovedano!«

»Ah ja, to vem.«

»Zapodimo te lahko iz službe!«

Inženir je bil besen kot tiger.

»Buteč! ... S čim pa hočeš okrasiti svoje drevesce za otroke?«

»Imamo štiri jabolka in osem orehov! ...«

»Štiri jabolka?« kričal je inženir v besni jezi, »gotovo gnila ... Osem orehov! ...«

»Za otroke, praviš?« nadaljeval je čez nekaj časa ... »Tu imaš, okinčaj s tem svoje drevo!« je zaklical, še vedno peneč se jeze in vrgel kurjaču v roke vse zavoje sladkorja in igrače, ki jih je imel pri sebi. »Tu, vzemi, norec! vpil je, ko je stal začuden mož kot okamenel pred njim.

Veselo je zažarelo v očeh kurjačevih.

»Bog vam povrni, gospod inženir! Ali preiskava, protokol ...«

»Ah, saj res, preklicana stvar ... strašen prestop v službi ... Bes vaš vzemi vse skupaj ... Izrekam ti torej tem potom najstrožji ukor ... in če bi dokler so še trgovine odprte, da nakupim še za svoje paglavce ...« In tresoč se jeze je odhitel inženir.

Uro pozneje so skakali otroci dveh družin okoli dveh enako okinčanih drevesc, radostno vriskaje. Mali Jezušček je napolnil njih srca z ljubeznijo in srečo in neskaljeno radostjo ...

in eden iz Hrvaške. Pokopani bodo v skupnem grobu. Imena ponesrečenih vojakov so: četovodja Vyborny, korporal Horcic in prostaki Susmann, Košinek, Gefurt in Duchan. V kritičnem trenutku je bila patrulja po peturni hoji 2100 m visoko, to je 700 m nad dolino. Hoditi bi morali vojaki najmanj 20 m drug od drugega, kar je navada v gorah, kadar je nevarnost pred plazovi. Razen poročnika, ki se je rešil, ni imel nobeden vojakov smuči, pač pa snežne čevlje. Ko se je spočetka utrgalo pod vojakom nekoliko snega, jim je častnik zaklical, naj se drže s cepini. To se jim ni posrečilo, sneg se jim je vedno hitreje zmikal pod nogami in ko so zdrknili že 100 m po strmini navzdol, so naenkrat izginili poročniku v snežnem prahu vojaki. Plaz je bil dolg 400 m, ter širok 15 m. Iz širine plazu je spoznati, da bi ne bilo nesreče, ako bi vojaki hodili v primerni razdalji. Plaz je drvil po strmini 1 km daleč. Sneg se je odtrgal le vsled prevelike teže vojakov samih, kakor je konstatirala tudi vojaška komisija.

Dnevne novice.

+ Gospoda Šegula se je zadnje čase tolika pisavska strast lotila, da maha s toliko brezobzirnostjo v Plojevi »Slogi« v svojem znanem nelogičnem stilu okoli sebe, da ne moremo molčati, čeprav bi zelo radi. V zadnji »Slogi« pa gospod Šegula preveč greši in zato smo dolžni posvetiti v tiste žgancice, ki jih vsak teden v »Slogu« nameče. Gospod Šegula, ki vedno kliče po slogi vseh Jugoslovancev v parlamentu, obenem oblastno kriči, da »treba povedati dr. Šusteršiču, da on tokraj Zidanega mosta nima kaj iskati. Štajerci smo polnoletni in si znamo vse sami naročiti! S tem gospod Šegula zagovarja tisti omejeni separatizem, ki je dozdaj zabrajeval ravno tisto politično solidarnost in enotnost vseh Slovencev, katero gospod Šegula hoče imeti v državnem zboru. Ni čudno, če se potem taka nelogika imenuje »šegularija«. Katoliški organizaciji Šegula pripisuje, da je ona kriva, da vera trpi, češ, prej je vsa štajerska inteligenca v nedeljo k maši hodila, zdaj pa je duhovnik osamljen. Če smatra g. Š. to za toliko dobro, če so svoje čase liberalni inteligentje v nedeljo k sveti maši hodili, da tega nič ne odvaga dejstvo, da danes ljudstvo vedno bolj naše cerkve polni, kolikor bolj polni katoliška društva, potem z njim seveda ni mogoče polemizirati. Gosp. Šegula še danes ne vé, da je tista slovenska inteligenca že takrat bila liberalna, ko je iz konvencije v nedeljo v cerkev hodila — naj vzame v roke dr. Prijateljevega »Kersnika« ali Lončarjevega »Bleiwisa« in podobne razprave iz one dobe! Če je ta inteligenca potem, ko se je katoliško gibanje začelo, odpadla, dokazuje to le, da je z že pregnitimi stebli visela na deblu cerkve! Tako govori logika, gospod Šegula! Tudi tega ne moremo umeti, da gospod Šegula tako goreče pridiguje ljubezen in toleranco, dr. Korošca in Vrstovška pa tako zmerja, da se človeku gabi. Podtika jima, da »iz svete vere kujeta cekine«, si »s sveto vero kupujeta graščine«, ju psuje »moluška«. — Gospod Šegula! pojte in odprite tiste šmarnice, ki ste jih nedavno napisali in odprite odprti poglavja o ljubezni, ponižnosti, krotkosti in dostojnosti, potem pa pogledajte svoje strupene članke v »Slogi!« Dobro bi bilo, gospod Šegula, če bi namesto, da se ukvarjate s pezdinjo v očeh svojega duhovnega sobrata, enkrat pogledali tudi, če nimate tudi vi kaj izdreti iz svojega.

+ Dr. Krekov članek o kavarniškem dimu si mnogi po svoje razlagajo, med njimi tudi naša ljuba »Edinost«. Njej služi namreč dr. Krekov klic: Ne marajmo za nasprotno časopisje!, za to, da se smatra oproščeno dolžnosti, da bi odgovorila na naš članek o kapitalnem polomu v N. D. O. »Edinost« je res zelo brihtna. Ampak to ne spravi iz sveta dejstva, da N. D. O. pojema, in vrh tega nam je članek došel iz vrst N. D. O., na kar bi »Edinost« pač morala odgovoriti, saj je sicer silno žlobudrava. Od dr. Kreka naj se pa le uči, morebiti postane tako res še kdaj pametnejša.

+ Osebnostna vest. Ministerialni tajnik naučnega ministrstva je postal okrajni komisar kranjske deželne vlade dr. Viktor Vincenc Schwegel.

+ Nov poštni urad prične poslovati 1. januarja v Stražišču. Preskrboval bo pismeno in vožno pošto, uradoval kot nabiralnik poštne hranilnice, s poštnim omrežjem bo v zvezi s štirikratno dnevno vožnjo z železniško postajo Kranj.

— Vavtivas. Kat. slov. izobraževalno društvo v Vavtivasi priredi na sv.

Stefana dan ob 3. uri popoldne v društveni dvorani igro v treh dejanjih: »Vaški skopuh« in šaloigro v enem dejanju: »Tihotapci«.

— Iz št. Vida nad Ljubljano. Marjina družba vabi k predstavi »Mater Dolorosa« (Zalostna M. B.), v sedmerih dramatskih slikah. Predstava se vrši na praznik sv. Stefana v Cebavovi dvorani. Začetek ob pol 4. uri, konec okrog 5. ure. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 h, stojšča 30 h. — Igra zahteva resnoba občinstva, zato naj otroci izostanejo. — K obilni udeležbi uljudno vabi prestojništvo.

— Izobraževalno društvo »Savica« v Srednji vasi priredi na sv. Stefana praznik po litanijah v dvorani občinskega doma božičnico s sledečim sporedom: 1. Silvin Sardenko: »Vsak praznuje Božič svoj« (deklamacija). 2. Betlehem (govor). 3. »Sv. Trije Kralji«. Božična igra s petjem in živimi slikami. — K mnogoštevilni udeležbi vabi vse prijatelje našega društva odbor »Savice«.

— Za župnega upravitelja v Krškem je bil imenovan s 1. decembrom t. l. g. Alojzij Kurent, tamošnji kaplan in katehet.

— Učno sposobnost za srednje šole je pridobilo leta 1909/10 792 učiteljskih kandidatov za srednje šole, leta 1908/09 pa 753, in sicer je podelilo izpričevalo učne sposobnosti dunajsko vseučilišče 240 (l. 1908/09 205), inomoško 43 (37), graško 52 (43) praško 201 (210), praško nemško 68 (88), Lvovsko 86 (66), krakovsko 79 (59) in črnoviško 23 (25) kandidatom.

— Laška dreadnought-ladja »Dante« se je ponesrečila, to se pravi, ima veliko konstrukcijsko napako. Ima namreč 19.000 ton, topov pa preveliko za ta displacement, vsled česar je pregloboko pod vodo. To pa povzroča, da je odpor vode prevelik, vsled česar ladja prepočasno teče, oklepi pa, ki so pod vodo, predstavljajo težo brez haska. Zato so zdaj hitro popravili načrte za ostale tri ladje dreadnought-tipa, kar bo seveda povzročilo zamudo. Sicer ima laška mornariška uprava s konstrukcijo svojih ladij vedno smolo. Tudi ladje tipa »Roma« so namreč zgrešene; cela tri leta so morali prenarajati stroje, da se je dosegla hitrost 21 milj. Temu tipu na avstrijski strani odgovarjajoče ladje »Radecky« so se pa izborna posrečile in napravijo 30 $\frac{1}{4}$ morskih milj na uro. Sploh smo v Avstriji na svoje pomorske inženirje lahko ponosni. Strokovnjaki upajo, da bomo Lahe, kar se mornarice tiče, z ozirom na boljšo kvaliteto naših ladij, v ne dolgem času ne samo dosegli, ampak celo prekosili.

— Hrvaški sabor je imel 22. t. m. svojo drugo sejo, v kateri so bila pred vsem na vrsti poročila verifikacijskih odsekov. Poročilo 2. odseka se je le deloma sprejelo na znanje; velik hrup je bil radi Mažuraničevega mandata že v odseku, kjer je protivna polovica komisije sestavila svoj lastni zapisnik, predsednik Muičević s sodrugi pa svojega, ki izvolitev potrjuje. Zadeva je tudi v skupščini povzročila razburjenje razpravo, ki jo je končal Mažuranič s tem, da je prosil, naj sabor njegov mandat kot sporen izjavi in mu dá priliko dokazati, ako je imel pasivno volivno pravico. Mažuranič je namreč zdravnik združenih zdravstvenih občin in nasprotna stranka pravi, da je torej občinski zdravnik — uradnik, ki po novem volivnem redu nima pasivne volivne pravice. — Vsega skupaj je bilo odobrenih 77 izvolitev, 13 pa izrečenih za sporne. Nato se je seja prekinila in določilo nadaljevanje na 5. uro popoldne z edino točko dnevnega reda: volitev predsedstva.

— Uravnavna bosansko-srbske meje ob Drini je dogotovljena: mešana komisija bosanske in srbske vlade je svoje delo končala v Bjelini 9. t. m. in se pristrčno poslovila. S tem so rešena mnoga važna sporna vprašanja ob Drini.

— Iz Mekinjs. Pričeli so pri nakopati temelje in kleti za novo dvorano redno šolo. V kratkem času se bodo oddala razna dela podjetnikom. Upamo, da se bo šola preselila v novo poslopje že v jeseni 1911. To naj bo tudi v tolažbo raznim liberalnim listom, ki so nas radi šole že večkrat napadali, češ, da ima »mekinjska klerikalna občina denar le za druge nepotrebne stvari, le za šolo ne«. Pred kratkim je liberalen dopisnik v »Jutru« celo trdil, da nas je c. kr. okr. glavarstvo prisililo k zidanju nove šole. »Le brez skrbi bodite! Naša občina, če je tudi skozi in skozi klerikalna kakor ljubeznjivo trdite, priznava potrebo šolske izobrazbe ter hiti z zgradbo nove šole in to z vne mo in prostovoljno ter v tem oziru ne potrebuje nobenega pritiska od državnih oblasti.

ne sme nihče dotakniti, dokler se ni vršila preiskava.«

Hitel je na peron, da poišče nadinženirja. Po dolgem iskanju ga je vendar našel. Ta je imel obe roki polni zavojev sladkorja in drugih takih lepih stvari, na gumbih uniforme pa so visele igrače za otroke. Preklinjal je po svoji navadi, krepko in brez ozira.

»Proklete! Tisoč črnih vragov!«

»Gospod inženir, gospod inženir!«

»Kaj pa je, tristo vragov!«

»Službena zadeva!«

»Kaj? Ze žopet kak nered? Da bi vas vse skupaj vrag pobral!«

»Našel sem na tenderju kos blaga!«

»Kakšno blago?«

»Božično smrečico.«

»Božično smrečico? Božično drevo? Kako to?«

»Spisati se mora protokol.«

»Hm, za vrage, gotovo se mora to.«

Nadzornik je odhitel in inženir je besno za njim gledal. Celot baterijo kletvic je posvetil nadzorniku. Ravno kar je hotel oditi domov, da bi okinčal božično drevesce in sedaj je moral zopet nazaj, da sestavi protokol.

Na tihem je preklinjal nadzornikovo marljivost v službi in preklinjal vse protokole na svetu: Tisoč krvavih vragov! ... Pasje duše! ... Drevesce? ... Gotovo za otročičke ... Saj to je malenkost ... Zakaj ne? ... Ah ... Pa sledil je nadzorniku in stopil h kurjaču, ki je stal ob stroju prepaden in bled.

Kurjač je gledal s spoštovanjem in »Kaj imaš tukaj na tenderju?« nahljulil je inženir ubogega kurjača.

»Oprostite, gospod inženir, božično drevesce za moje male otročičke.«

— **Promoviran** bo cand. med. univ. Julius Polec v petek, dne 23. t. m. za doktorja vsega zdravilstva.

— **Volitev cestnega odbora za radoljski okraj.** Četrtek, dne 22. decembra se je vršila pri okrajnem glavarstvu v Radoljici volitev novega cestnega odbora za cestni okraj Radoljica. Volili so župani in svetovalci deset kmečkih občin, mestni zastop radoljski, veleposestniki in veleindustriji. Izmed zastopnikov kmetijskih občin so izvoljeni: Janez Finžgar, župan na Breznici; Ivan Trunk, župan v Begunjah; Ivan Resman, župan v Mošnjah; Anton Avenek, posestnik v Vrbnjah; Ivan Dornič, župan, Lancovo. Dosedanji načelnik cestnega odbora, liberalni župan Zark v Lescah, je kot kandidat v kmetijskih občinah propadel in je bil silno pobit in klavern. Smilil se je posebno svojemu najboljšemu svetovalcu in prijatelju dr. Janku Vilfanu, in ta, da ga reši popolnega propada, ga lepo priporoči zastopniku državnih železnic in navzočim veleposestnikom, naj se ga usmili in njemu dajo svoje glasove. Dobil je res 4 glasove in s temi glasovi je bil tudi izvoljen. Pri tej priliki moramo tudi omeniti g. učitelja Zavrla iz Begunj, ki je po svoji stari liberalni navadi, kakor doma v fari, tako hotel tudi tukaj med kmetijskimi možmi liberaliti in je zato pridno črtal iz kandidatne liste neljube mu kandidate. Mestni zastop radoljski je izvolil v cestni odbor g. Otona Homana, trgovca v Radoljici; veleindustriji pa g. Leopolda Fürsagerja, trgovca istotam. Po političnem prepričanju jih pripada pet izmed izvoljenih kandidatov S. L. S., trije pa liberalni. Deželni odbor imenuje še dva svoja zastopnika.

— **Za poštne oficiale** so imenovani poštni asistentje: Josip Perich, Albin Matosovich, Karol Umek, Oskar Toros, Josip Pelizon in Lucijan Taverna za Trst; Karol Ussai, Anton Jamšek in Ksist Hrovatin za Gorico; Fran Čus in Friderik Tomazič za Ljubljano in Martin Radej za Opatijo.

— **Nov poštni urad.** Dne 1. januarja 1911. se otvori v Stražišču (politični okraj Kranj) nov poštni urad z uradnim imenom »Straschische, Krain — Stražišče, Kranjsko«, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter zajedno služboval kot nabiralnica poštnehranilničnega urada. S poštним omrežjem bo imel zvezo po dnevno štirikratni enovprežni poštni vožnji do kolodvora v Kranju. Istočasno se opusti II. dostavljalni okraj selskega pismonoše (občini Stražišče in Mavčiče) na pošt-nem uradu v Kranju in se vpelje na pošt-nem uradu v Stražišču tudi služba selskega pismonoše.

— **V uradu nenadoma umrl** je v Zagrebu sodni svetnik Hinko pl. Herkov. Zadel ga je srčna kap.

— **Zavod za tehnološko proučavanje zemlje** je ustanovila hrvaška deželna vlada. Zavod je zvezan z gozdarsko akademijo.

— **Čebelnice po zimi na delu.** Od Sv. Ivana pri Trstu se nam piše: Dne 21. t. mes., prvi dan zime, stal sem pred čebelnjakom in opazoval čebelnice, ki so vse obložene prihajale iz paše. Pač vredno, da se ne pozabi prvega zimskega dneva leta 1910.

— **Roparski napad v Zagrebu.** V neko branjarjo v Ilici je minolo sredo prišel 29 letni mesarski pomočnik Milan Latinčič in pregovoril branjevko, naj pogleda, ako nima med denarjem srbskih niklastih novcev, ki da so zelo razširjeni. Ko je naivna žena brskala po predalu, je Latinčič priskočil, zagrabil polno pest denarja in jo hotel odkuriti. A že med vratmi mu je prišel nasproti mož branjevke in ga prijel; izročili so ga policiji.

— **Zatekel** se je rumen istrski lovski pes. Lastnik ga dobi pri Doktoriču v Bohinjski Bistrici.

Štajerske novice.

Štajerskega cesarskega namestnika grofa Clary, o katerem so zadnje dni listi pisali, da odstopi in da bo na njegovo mesto prišel sedanji minister za notranje reči, Haerdtl, nemški nacionalci hudo hvalijo in izjavljajo, da nikakor ni res, da se namerava umakniti.

Š Dobrna. Pri občinski seji dne 18. decembra, pri kateri se je sestavil proračun za leto 1911., je odbornik in član krajnega šolskega sveta g. Jožef Krajnc stavil sledeči predlog: »Občinski zastop ugovarja proti temu, da se želje občanov, izražene po svojih zastopnikih v krajnem šolskem svetu niso vpoštevale in je deželni šolski

svet imenoval za nadučitelja na Dobrni g. Čulka, ki še za to mesto prosil ni. Tudi predlog okrajnega šolskega sveta, kjer sedi tudi zastopnik občin, se ni vpošteval. Občinski odbor prosi, da se to imenovanje v prid složnega delovanja občanov in šole prekliče. Ta predlog se enoglasno sprejme z naročilom, da se predloži nemudoma dežel-nemu šolskemu svetu. Za ta predlog so tudi glasovali zastopniki nemškutar-ske stranke, kajti Čulk je pri nas pri vseh v najslabšem spominu. Kot agent »North Britisch« si je nakopal sovražstvo marsikaterega občana. Zakaj? bomo že razjasnili. Šolski ogleda gosp. Martin Jamnikar je odložil svoje častno (?) mesto, češ, se lepo zahvalim za tako čast, če pa naša beseda nič ne velja. Čulk se je na Ptujski gori sprl z vsemi strankami: štajercijanci, narodovci in domačo stranko s svojim malo srečnim ravnanjem v in izven šole; s kolegi je ta človeče skrajno nevljuden in strog. In takega moža nam zdaj na Dobrno vsiljujejo. Gospoda pazite, da vas ne bo grevalo. Šola je last občine! In šolo vzdržujejo občani, ne pa Konč-niki, Supaneki in Stallnerji itd. Mi hočemo mir, zapomnite si to. Deželni odbor, ki se na Dobrni kot lastnik najslabših toplic glede vodstva namreč, povsod vtika, bomo pa mi učili, kaj ga naj briga »v svojem Neuhausu«. Na Dobrni pa molči!

Š **Kapucini v Celju** nameravajo prihodnje leto povečati in prenoviti svojo redovno cerkev. Kdor pozna to majhno, sicer lično cerkvico in upošteva naval ljudstva, ki prihaja v to cerkvico od vseh strani, ta ve, da je povečanje te cerkvice res potrebno.

Gospodarstvo.

g **Pregled o premovanjih goveje živine**, ki jih je priredil deželni odbor kranjski sporazumno s c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani v tekočem letu, in sicer: na Vrhnikih dne 10. oktobra 1910, v Boh. Bistrici dne 18. oktobra 1910, v Šmartnem pri Litiji dne 24. novembra 1910, v St. Petru na Krasu dne 26. novembra 1910 in v Ribnici dne 28. novembra 1910. K premovanju se je prignalo, in sicer: na Vrhnikih 11 bikov, 40 krav, 45 junic, skupaj 96 glav; v Boh. Bistrici 11 bikov, 54 krav, 42 junic, skupaj 107 glav; v Šmartnem 10 bikov, 31 krav, 20 junic, skupaj 61 glav; v St. Petru 14 bikov, 71 krav, 25 junic, skupaj 110 glav; v Ribnici 17 bikov, 94 krav, 54 junic, skupaj 165 glav; skupaj 63 bikov, 290 krav, 186 junic, skupaj 539 glav. Pri premovanju se je razdelilo premij, in sicer: na Vrhnikih 305 K za bike, 350 K za krave, 235 kron za junice, 55 K kot pot. darila; v Boh. Bistrici 60 K za bike, 180 K za krave, 145 K za junice, 15 K kot pot. darila; v Šmartnem 230 K za bike, 200 kron za krave, 140 K za junice; v St. Petru 230 K za bike, 270 K za krave, 160 K za junice; v Ribnici 350 K za bike, 320 K za krave, 240 K za junice, 20 K kot pot. darila; skupaj 1175 K za bike, 1320 K za krave, 920 K za junice, 90 K kot pot. darila.

Ljubljanske novice.

Ij »**Društvo slovenskih profesorjev**« v Ljubljani bo imelo svojo glavno skupščino dne 28. decembra 1910 ob pol 10. uri dopoldne v mali dvorani ljubljanskega »Narodnega Doma«. (Nadaljevanje eventuelno popoldne.) Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Poročilo odborovo: a) tajnikovo, b) blagajnikovo, c) račun-skih preglednikov. 3. Predlog o zvišanj-u članarine. 4. Referati oziroma predlogi: a) o suplentskem vprašanju, b) o slovenskih izpričevalih, c) o telovadbi in risanju. 5. Volitve: a) pred-sednika, b) enega odbornika, c) enega odbornika namestnika. 6. Slučajnosti.

Ij **Zvezi Orlov v Ljubljani** je daroval veletovarni in posestnik gosp. Karol Polak v Ljubljani znatni znesek 100 K. Velikodušnemu dobrotniku orlovske organizacije najiskreneja zahvala.

Ij **Deželni muzej** bo v nedeljo, dne 25. t. m., na prvi božični praznik, zapri. Zato je 26. t. m. (Štefanji dan) prost vstop od 10. do 12. ure.

Ij **Musica sacra.** V nemški cerkvi viteškega reda: Nedeljo 25. t. m. (rojstvo Zveličarjevo), ob deseti uri slovesna sveta maša »Festmesse« za orgle in orkester zl. Jos. Gruber, Gradual Vide-runt omnes zl. Ant. Foerster, po Ofertoriju »Hac nocte sum natus es Jesus« zl.

Ij **II. redni občni zbor Društva slovenskih trgovskih potnikov** se vrši da-

nes, v petek, 23. decembra 1910, ob 8. uri zvečer v salonu hotela »Ilirija«.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Helena Jesenovec, žena tovarniškega delavca, 56 let; Antonija Pogačnik, rejenska, pet tednov; Marija Poznik, strežnica, 73 let; Gregor Hitti, krojač, 52 let; Marija Urenc, žena kleparskega pomočnika, 52 let; Martin Poznič, čevljar, 40 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

HRVAŠKI SABOR.

Zagreb, 23. decembra. Za predsednika hrvaškega sabora je bil izvoljen po trikratnem glasovanju dr. Neumann, za prvega podpredsednika je izvoljen dr. Papratović, za drugega pa dr. Šuperina od seljaške stranke.

Zagreb, 23. decembra. Volitev osmerih odsekov, v katerih so zastopane vse stranke, je trajala do pol 12. ure ponoči, nakar je predsednik prekinil sejo in določil prihodnjo sejo na dan 23. januarja. Poslanec Lorković je zahteval besedo, a predsednik mu je ni dal, ker je bila seja že zaključena. Poslanci opozicije so s protestnimi klici zapustili zbornico.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Praga, 23. decembra. Deželnozbor-ski klubi so sklicani na posvetovanje na dan 28. decembra. Sestanek vseh nemških dež. poslancev se vrši dne 2. januarja, da se posvetuje o dnevnem redu prve seje češkega dež. zbora, kate-terega se namerava sklicati po Novem letu. Upati je, da češki dež. zbor po-stane delozmožen. Ves material češko-nemškega spora se izroči permanentni komisiji, ki bo morala svoje delo dokončati v gotovem roku, za ta ome-njeni čas pa sprejme deželni zbor tudi davčne predloge.

ENOLETNI PROSTOVOLJEC OB-SO-JEN ZARADI ANARHISTIČNE PROPAGANDE.

Praga, 23. decembra. Inženir Bo-rek, ki je služil pri vojni mornarici kot enoletni prostovoljec, je bil pred več tedni zaradi veleizdaje aretovan v Pulju in izročen praškemu garnizijskemu sodišču. Dognalo se je, da je sodeloval z večimi drugimi aretovanimi osebami pri anarhistični propagandi ter svoje-časno bil tudi član nekega društva, ki ga je vlada razpustila. Obsojen je bil na šest let trdnjavske ječe ter na iz-gubo pravice do enoletnega prostovolj-stva.

VAŠIČ OBSOJEN.

Belgrad, 23. decembra. Časnikar Vašič je obsojen na pet let težke ječe.

LAHI ZBIRAJO VOJAKE.

Rim, 23. decembra. Laška vlada zbira v Livornu vojaške čete, ki so v popolni vojni opremi pripravljene od-pluti v Tripolis, koder se pojavlja ve-liko domačinsko gibanje zoper laško kolonijo. Italija hoče na ta način pri-tisniti na Turčijo, da se uda laškimi zahtevam.

RAZSEKANO ŽENSKO TRUPLO V KOŠARI ZA PERILO.

Dunaj, 23. decembra. V dvajsetem okraju so našli v neki hiši v košari za perilo razsekano žensko truplo. V umorjeni so spoznali 40 let staro šiviljo bluz Lujizo Weiss. Osumljena, da sta umor izvršila, sta bila aretovana od svojega moža ločena žena Bartonek in njen ljubimec. V stanovanju Bartonek-ove so našli časniški papir, v katerem so bili kosi z glave umorjene, v peči Bartonekove so našli sežgane kosti, o katerih sumijo, da so človeške.

MORNARIŠKO MINISTRSTVO NA KITAJSKEM.

Pekin, 23. decembra. S posebnim ediktom je ustanovljeno na Kitajskem mornarično ministrstvo ter je za mi-nistra mornarice imenovan princ Kai Ši, ki je letos napravil po Evropi študijsko potovanje ter se je mudil tudi na Reki in v Pulju.

REVOLUCIONARNO GIBANJE MED DIJAKI NA RUSKEM.

Peterburg, 23. decembra. Ker se na dijaških zborovanjih širijo revoluci-onarni oklici za boj proti vladi, je od-redil minister, da bo izključen vsak dijak, ki bo sklicatelj takih shodov.

OBSTRUKCIJA V ŠPANSKI ZBOR-NICI.

Madrid, 23. decembra. Karlisti ob-struirajo v zbornici proti brambni po-stavi.

RUDNIŠKA NESREČA NA ANGLEŠKEM.

London, 23. decembra. Vsled zad-njih vesti iz Manchesterja ni dvoma, da je vseh 350 rudarjev našlo smrt v pre-

mogovniku »Praetoria« vsled eksplozi-je in strupenih plinov. V sosednjem premogovniku Arley je rešilno moštvo skozi rove, v katerih se je zrušila vsled eksplozije zemeljska plast in je tako nastala prosta pot v premogovnik »Praetoria«, poizkušalo priti na mesto nesreče, a so dobili le 7 mrtvecev. Na-dalnje prodiranje je bilo vsled strupe-nih plinov nemogoče. Višji rudniški in-spektor iz Lancashire izjavlja, da so po njegovem mnenju vsi rešilni poiz-kusi brezuspešni in bi mogli spraviti rešilno moštvo le v smrtno nevarnost. Nihče izmed rudarjev ne more biti več živ v premogovniku, kjer razsaja na treh mestih požar. Na enem mestu je sam videl 11 zogljenih trupel na kupu. Kaj je vzrok katastrofe, se ne ve in se tudi ne bo nikdar zvedelo, ker so priče eksplozije vse mrtve. Včeraj dopoldne se je na 12 mestih poizkušalo z reševal-nimi deli, a povsod so našli samo tru-pla rudarjev. Prizori, ki se gode med tisočglavo množico pri vstopih v pre-mogovnik, so grozni.

Slovanski vestnik.

Kakor pri nas. Učiteljstvo Češke Matice Školske naravnost odbija kato-like. Začelo je izdajati svoj list »Men-šinový učitel«, ki piše v njem uredniš-vo takoj v uvodu, da bo izrazito na-preden. Ne bo se sicer prišteval k no-beni stranki, bo pa načelni nasprotnik vsega nazadnjaštva. Še bolj kaže svojo strast proti katolikom na strani 9, kjer brani nasproti »Čechu« učiteljstvo, ki pripada k brezverski »Svobodni Misli«. Na strani 15. je priobčeno posvetilo, polno obrekovanja na katoliško pre-pričanje. To je zahvala za veliko po-žrtvovalnost katoliškega ljudstva.

Narodna Jednota v Šumberku se je ustanovila pred kratkim. Glavni go-vornik je naglašal, da mora delovati N. J. tudi na gospodarskem polju, mora braniti češko zemljo, ustanavljati eks-poziture zemljiških čeških zavodov, go-spodarska društva, skrbeti za živinore-jo, osuševanje in namakanje travni-kov, za gospodarsko šolstvo, sadjerejo itd. Drugi govornik je opozarjal na pri-rodne krasote severnega Moravskega, kako bi se odprlo turizmu.

Zanimivo. V Poštorni (Unter-Themenau) je nemška javna in češka šola društva »Komensky«. Radi božič-nega obdarovanja na nemški šoli so imeli Nemci pred kratkim na Dunaju posvetovanje, o katerem so prinesli češki listi sledeče poročilo: V skupni seji Südmarke, Bund-a der Deutschen in Niederösterreich in Schulverein-a se je obravnavalo tudi vprašanje božičnega obdarovanja v Poštorni. Navzoči inspi-rator nemškega gibanja nadučitelj Brynda je zahteval za božičnico 12 000 kron! Debata je bila jako živa. Opozar-jalo se je na to, da je ta denar jako vi-sok, nasproti temu pa se je omenjalo, da bo privedla izdatna podpora veliko otrok s češke šole v nemško. Nasprotni pojav, ki se je pokazal na zadnjih volitvah, je baje samo prehodni. Na pre-tres je prišlo tudi vprašanje, koliko da-ruje za božičnico društvo »Komensky«, ki ima v svoji šoli večinoma uboge otroke. Konstatiralo se je, da so po iz-kazih v časopisih in v poštni hranilnici, ki so »verodostojno dognanje, dohod-ki društva silno majhni, do-čim izkazuje zlasti Schul-verein znatno večje dohod-ke ko v lanskem letu. Iz tega se je sklepalo, da narodna za-vest pri Nemcih raste. Končno se je sklenilo glede božičnice v Poštorni v tem smislu, da se je dovolil potre-ben kredit. Določena svota se mora do srede decembra predložiti skupnemu odboru, da jo odobri.

Razne stvari.

Obsojena radi umora svojega otro-ka je bila pred zagrebško poroto 25-letna kmetica Roza Seljak. Svojega nezakonskega sinčka je umorila in vrgla v potok. Obsojena je bila na 10 let ječe.

Konflikt med ruskim in avstrijskim konzulom. »Berliner Tagblatt« poroča iz Peterburga sledeče: V Charbinu je naslednji slučaj povzročil konflikt med avstrijskim in ruskim konzulom. Kon-zul v Tjansinu je odredil prisilno raz-prodajo gotovega blaga nekega ruskega trgovca Kamherova, ki ga je zastavil v avstrijski eksportni tvrdki Heller in ne pravočasno rešil. Razprodaja se je vršila, četudi je ruski konzul v Charbinu brzojavil avstrijskemu konzulu v Tjansinu, naj ustavi prodajo. Popolno-ma brepomembni slučaj pa je razburil »Novoje Vremja«, ki predbaciva vladi, da je celo zadevo napačno začela. Av-

Božična darila!

Preden si nakupite božičnih daril, blagovolite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasniti, da se prepričate in odločite se bodele takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači tvrdki H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizijških ur moje lastne tovarne ur v Svici z znamko »IKO«. Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedlinega orodja itd., itd., vse v najmodernejšem slogu. Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzojavni naslov: »H. SUTTNER«. Na pismen vprašanja se odgovarja z obratno pošto. Cenik pošiljamo prosto.

strijski konzul sploh nima pravice, pustiti, da se vrši prisilna razprodaja pri kakem ruskem podaniku ter je vsled tega prekoračil svoj delokrog, zaradi česar se mora najti zadostila.

Eksplodizija špirita. Trije delavci mrtvi. V Deesu je eksplodiral špirit. Mrtvi so trije delavci, dva sta smrtno-nevarno ranjena.

Pri požaru 23 mrličev. V Filadelfiji je gorela strojarna in pokopala 30 ognjegasev. Dozdaj so rešili izpod razvalin 23 mrličev.

Dvajset ognjegasev ponesrečenih. V Čikagu se je ob požaru mesne tvornice Morris & Co. podrla streha. Ob tej priliki je izgubilo življenje 20 ognjegasev. Škode je 500.000 dolarjev.

Enoletni prostovoljec anarhist. Praško garnizijsko sodišče je obsodilo v šestletni trdnjavski zapor enoletnega prostovoljca anarhista inženirja Boraka.

Dvoboj s sekuro. Iz Pariza se poroča, da sta se v gozdu pri Arvillonu sprla dva drvarja. Med obema je nastal pravcati dvoboj, pri čemer sta se poslužila sekir. Oba nasprotnika sta se težko ranila ter so ju našli nezavestna v krvi.

Zanimivo imenovanje. Baronica dr. Marija Possauer je bila imenovana za knjižničarko v železniškem ministrstvu. Na dunajski univerzi je študirala romansko filologijo ter bila promovirana za doktorico. Njena sestra dr. Gabriela Possauer je prva avstrijska zdravnica. Obe sestri ste hčeri bivšega sekcijkega šefa v finančnem ministrstvu barona Possauerja pl. Ehrenthal.

Književnost.

* **Zbirka ljudskih iger.** 14. in 15. zvezek. Cena vsakemu snopiču 80 vin. Ljubljana 1910. Založila »Katoliška Bukvarna«. Kako zelo včasih tožimo, da se premalo goji dramatika in da nam dobrih, za ljudstvo primernih in obenem tudi v estetičnem oziru dovršenih iger manjka! Toda stvar je pa časih tudi taka, da ne znamo izrabiti, kar se nam nujno. »Zbirka ljudskih iger« je jako bogata zakladnica za naše odre na deželi in je tudi vedno boljša. Tako obsegata n. pr. pravkar izšla 14. in 15. zvezek igrokaze, ki imajo v vsakem oziru, bodisi kar se tiče snovi, ki jo obravnavajo, bodisi kar se tiče zgolj lepočutne strani veliko vrednost za izobraževanje igralcev in gledalcev in ki se bodo jako rade povsod igrale, ker nujajo izredno lepe in hvaležne vloge. Tu imamo dve zgodovinski igri »Junaška deklica« (Blaž. Ivana d'Arc), Devica Orleanska in »Turki pred Dunajem«, ki bosta za naše odre dragoceni pridobitvi in poglobili zmisel za velike zgodovinske dogodke v našem ljudstvu, prelepa in nežna mladinska igra pravljicega značaja »Materin blagoslov« ter dramo iz življenja prvih kristjanov »Sv. Boštjan« in »Fabiola in Nežac«, ki nas živo uvajata v pomembno dobo boja med poganstvom in krščanstvom, rišeta ostro značaje in visoko navdušujeta za lepoto, ki je v katoliški veri. Naša izobraževalna društva bodo pač z veseljem segla po 14. in 15. snopiču »Ljudskih iger«, saj jih povsodi težko pričakujejo in se povsod tudi čedalje več in boljše igra. Cena vsakemu snopiču je 80 vin. in se naročata v »Katoliški Bukvarni«.

* **Knjiga s slikami iz sv. pisma** za nazorni nauk naši deci je izšla ravno-kar v »Katoliški Bukvarni« pod naslovom: »Našim malim«. Vzgojne slike iz sv. pisma. Doslej Slovenci še nimamo knjige, ki bi na podlagi nazornega nauka olajšala naši mladini učenje svetopisemskih zgodb, četudi je bila taka knjiga že davno potrebna. Zgoraj označena knjiga sestoji iz več prav primer-nih, lepo izvršenih večbarvnih slik, izmed katerih vsako pojasnjuje eno

stran obsegajoče besedilo, ki je res vzeto iz otroške duše in ga bo zato lu-di otrok lahko in pravilno umel. Slike s tekstom se bodo neizbrisno vtisnile v otroško srce, kar bo dokaj olajšalo go-spodu katehetu začetno delo v šoli. — Krasna knjiga stane le 90 vin. Knjiga, ki je tudi lepo božično darilo, naj ne manjka pod nobenim božičnim dre-vescem; v to svrhu je posebno primer-na tudi zato, ker predstavlja naslovna slika ravno svetopisemski dogodek: »Angelj naznani pastirjem Jezusovo rojstvo«.

Opozorjamo na današnjo prilogo tvrdke Julij Meinl v Ljubljani, Šelenburgova ulica.

Kurzi efektov in menjic.

dne 22. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—no-vember	9350
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9340
Skupna 4-2% papirna renta, fe-bruar—avgust	9740
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9740
Avstrijska zlata renta	11665
Avstrijska kronka renta 4%	9335
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8305
Ogrska zlata renta 4%	11170
Ogrska kronka renta 4%	9195
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8150
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1878
Kreditne delnice	66885
London vista	240
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11752
20 mark	2350
20 frankov	1903
Italijanski bankovci	9480
Rublji	253 1/2

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okreпча živce, zboljša kri in je re-konvalescencijom in malo-krvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

T. Mencinger, Ljubljana,

Sv. Petra cesta

naznanja slavnemu občinstvu, da bodo v petek dne

23. in v soboto dne 24. decembra prodajal sveže

ribe iz Severnega morja

po sledečih cenah:

Vahunja, velike ribe brez glave	kg K 1'40
Vahunja, male ribe brez glave	" " —'80
Cablau (kibljol)	" " 1'—
Morski losos	" " 1'—
Krulec	" " 1'—
Ostriznica	" " 1'40
Angler	" " 1'50
Zlati ostriz	" " —'90
Schollen	" " 1'50
Rudeči jezik	" " 1'80
Kamballa	" " 2'00

Ta dneva se prodaja nadalje: Polenovka, popolnoma po kapucinskem načinu namočena kg a 72 vinarjev. Sveže morske ribe iz Jadranskega morja po nav. duli cenah kakor vsak teden. 3090 2

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC

CELJE

„Narodni dom“ Graška cesta 22.
(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pri-delke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsa-kovrstno žito, konopje itd. ter sadje sveže in suho. Predvno v vsaki množini se kupi kakor tudi solnate vrče.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za pošteno in dobro postrežbo po najnižjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadijo in olje za cerkve.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in so-lidno postrežbo z vedno svežim blagom po naj-nizjih cenah. Nadalje premog na cele vozove debel po 2-10, droben po 1-40 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Krasne damske klobuke

kakor tudi za deklice in otroke
najnovejše mode v največji izbiri
po zelo ugodnih cenah priporoča

modni salon P. Magdič,

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

lastnik prve največje slovenske svečarne

Gorici

ulica sv. Antona št. 7.

Priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbni-štvom in p. n. slavnemu občinstvu 3315

čebelno-voščene sveče, zvitke, kadijo, med itd. itd.

Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vsako konkurenco.

: Naročajte „Slovenca“ :

3811

Dobro, idoča

10

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Sprejme se več 3673

kovaški pomočnik

ki je dobro izučen, ter

jermenarski pomočnik

ki se razume na lakiranje, tapeciranje in izdelovanje komatov. — Vsa oskrba. — Obrniti se je na:

Anton Sporčič, obrtnik, Gospić (Hrvatska).

Hiša na Svetju

Proda se iz proste roke radi družinskih razmer blizu dveh tovarn in železn. postaje Medvode ležeča hiša z nekaj polja in vrtom, posebno pripravna za kakega vpokojenca. Ceno in drugo pove lastnica M. rija Šusteršič Svetje 5 p. Medvode. 3681

gostilna

s posestvom, gospodarskimi poslopi, le-pim vrtom itd. se daje na Savi pri Jese-nicah takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne. Natančnejša po-jasnila daje ZASTOPSTVO GÖSSOVE PIVOVARNE na Jesenicah, Gorenjsko.

V. letnik

Slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani
je izdalo 3518

Trgovski koledar

za leto 1911.

Koledar je trgovcem in sotrudnikom nepogrešno potreben.

Cena 1 K, po pošti 1 K 20 v.

Dobiva se pri društvu in vseh knjigarnah.

V. letnik

Za Božič

znižane cene!

Anton Šarc specijalna trgovina
perila.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5
nasproti glavne pošte.

2964 1

Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vevova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrsne ka-kovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Najboljša

3109

oblika v kateri se za katerikoli namen zavziva ribje olje, je brez dvoma Scott-ova emulzija ribjega olja-zapnenimi in natro-novimi-hypophosphiti. Ribjega olja nemorete zavziti, ker po-zvzroči slabost in pehanje? To-rej, Scott-ova emulzija Vam bode napravila veselje. In še ena točka je važna: Scott-ova emulzija je bistveno zdravilno močnejša, učinkuje hitreje kot navadno ribje olje, to se pravi z drugimi besedami, da more

Scott-ova emulzija

napraviti to, kar se z navadnim ribjim oljem ne more doseči. Poskusite sami.

Cena izvirni steklenici 2 K 50.

cbl se v vseh 1: arnah.

Priznava le s to znamko — ti-bičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!